

LIETUVOS POLICIJOS GENERALINIS KOMISARAS

ĮSAKYMAS DĖL TARPVALSTYBINIO GRYNŲJŲ PINIGŲ VEŽIMO MOKYMO PROGRAMOS IR REIKALAVIMŲ MOKYMO ĮSTAIGOMS PATVIRTINIMO

2018 m.

d. Nr.

Vilnius

1. T v i r t i n u Tarpvalstybinio grynųjų pinigų vežimo mokymo programą ir reikalavimus mokymo įstaigoms (pridedama).

2. N u s t a t a u, kad:

2.1. mokymo įstaiga, planuojanti vykdyti Lietuvos Respublikos asmens ir turto apsaugos įstatymo 21 straipsnio 3 dalyje nurodytus mokymus (toliau – mokymo įstaiga), iki mokymų pradžios:

2.1.1. su Policijos departamentu prie Vidaus reikalų ministerijos (toliau – Policijos departamentas) suderina mokymo įstaigos metodinių ir materialiujų išteklių atitiktį šio įsakymo 1 punktu patvirtintoje Tarpvalstybinio grynųjų pinigų vežimo mokymo programoje (toliau – mokymo programa) nustatytiems reikalavimams;

2.1.2. parengia ir su Policijos departamentu suderina mokymo programos dalį „Tranzito valstybių narių ir priimančiųjų valstybių narių tarpvalstybinio grynųjų pinigų vežimo teisinis reglamentavimas“;

2.1.3. parengia ir su Policijos departamentu suderina mokymo programos egzamino klausimus, praktinių įgūdžių įvertinimo užduotis ir egzamino laikymo protokolo formą;

2.2. mokymo įstaiga į mokymo baigimo pažymėjimus įrašo valstybių, kurių teisinis reglamentavimas buvo dėstomas programos dalyje „Tranzito valstybių narių ir priimančiųjų valstybių narių tarpvalstybinio grynųjų pinigų vežimo teisinis reglamentavimas“, pavadinimus;

2.3. Policijos departamentas metodinių ir materialiujų išteklių atitikties nustatytiems reikalavimams, mokymo programos dalies „Tranzito valstybių narių ir priimančiųjų valstybių narių tarpvalstybinio grynųjų pinigų vežimo teisinis reglamentavimas“ ir mokymo programos egzamino klausimų ir praktinių įgūdžių įvertinimo užduočių vertinimą atlieka Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo nustatyta tvarka ir terminais;

2.4. šis įsakymas įsigalioja 2018 m. lapkričio 1 d.

3. S k e l b i u įsakymą Policijos departamento interneto svetainėje.

Policijos generalinis komisaras

Linus Pernavas

1. Programa

1.1. Programos pavadinimas

Tarpvalstybinio grynųjų pinigų vežimo mokymo programa ir reikalavimai mokymo įstaigoms

1.2. Suteikiama teisė atlikti

Tarpvalstybinį grynųjų pinigų vežimą.

1.3. Reikalavimai asmenų amžiui, išsilavinimui, profesinei kvalifikacijai, darbo patirčiai

Tarpvalstybinio grynųjų pinigų vežimo mokymo programa skirta ne jaunesniams kaip 18 metų asmenims, turintiems pagrindinį išsilavinimą ir apsaugos darbuotojo kvalifikaciją.

1.4. Mokymo trukmė (savaitėmis ar valandomis)

248 valandos

1.5. Programos rengėjai

Policijos departamento prie Vidaus reikalų ministerijos
Viešosios policijos valdybos Licencijavimo skyriaus
vyriausiasis tyrėjas Virgijus Šostucha

2. Programos apibūdinimas

2.1. Rengimo pagrindas

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. kovo 21 d. nutarimo Nr. 267 „Dėl Lietuvos Respublikos asmens ir turto apsaugos įstatymo įgyvendinimo“ 2.16 papunktis: įgalioti Policijos departamentą prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos patvirtinti Apsaugos darbuotojų mokymo ir Tarpvalstybinio grynųjų pinigų vežimo mokymo programas.

2.2. Programos tikslai

Suteikti besimokantiems asmenims žinių ir įgūdžių, reikalingų vykdant tarpvalstybinį grynųjų pinigų vežimą. Asmenys supažindinami su inkasavimo pagrindais ir taktika, inkasavimo metu naudojamomis techninėmis priemonėmis ir sistemomis, su teisiniu inkasavimo reglamentavimu Lietuvoje ir užsienio valstybėse. Suformuojami būtini tarpvalstybiniam grynųjų pinigų vežimui reikalingi gebėjimai.

2.3. Mokymosi pasiekimai

Eil. Nr.	Mokymosi pasiekimai
1.	Turi išmanyti:
1.1.	tarpvalstybinio grynųjų pinigų vežimo procedūras
1.2.	su grynųjų pinigų vežimu susijusią ES teisę
1.3.	Lietuvos Respublikos teisės aktus, reglamentuojančius grynųjų pinigų vežimą tranzito valstybėse narėse ir priimančioiose valstybėse narėse
1.4.	grynųjų pinigų vežimo transporto priemonių vairavimo tranzito valstybėse narėse ir priimančioiose valstybėse narėse taisykles, įskaitant grynųjų pinigų vežimo transporto priemonių teisę naudotis specialiomis eismo juostomis
1.5.	nacionalinius saugumo protokolus įvykus išpuoliui tranzito valstybėse narėse ir priimančioiose valstybėse narėse
1.6.	grynųjų pinigų vežimo pažangiąja banknotų neutralizavimo sistemos technologija apsaugotomis transporto priemonėmis organizavimą ir jų eksploatavimo procedūras tranzito valstybėse narėse ir priimančioiose valstybėse narėse
1.7.	tranzito valstybėse narėse ir priimančioiose valstybėse narėse taikytinus nacionalinius eksploatavimo protokolus, taisykles ir reglamentus
1.8.	nacionalinius protokolus, taikytinus tranzito valstybėse narėse ir priimančioiose valstybėse narėse įvykus nenumatytam įvykiui: sugedus transporto priemonei, įvykus eismo įvykiui ir bet kurios grynųjų pinigų vežimo įrangos ar transporto priemonės techninių ir mechaninių gedimų atveju
1.9.	tranzito valstybių narių ir priimančiųjų valstybių narių nacionalines administracines procedūras ir įmonės taisykles ryšio su kontrolės punktu visose tranzito valstybėse narėse ir visose priimančioiose valstybėse narėse ir kt. klausimais
1.10.	nacionalinę ir Sąjungos teisę ir (arba) kolektyvines sutartis dėl darbo laiko, būtinų pertraukų skaičiaus, darbo sąlygų, taikomų atlyginimų
1.11.	nacionalinę ir Sąjungos teisę ir (arba) kolektyvinių sutarčių sąlygas dėl grynuosius pinigus vežančių apsaugos darbuotojų poilsio laikotarpių – kada jų reikia, kaip dažnai, kiekvienos pertraukos trukmė, saugi vieta, ryšys su kontrolės centrais ir t. t.
1.12.	grynųjų pinigų pristatymo ir (arba) paėmimo saugumo taisykles (saugi vieta, su kelio dangą susijusios rizikos valdymas ir t. t.)
1.13.	nacionalinę teisę dėl ginklų naudojimo ir laikymo

1.14.	nacionalinius tranzito valstybėse narėse ir priimančiose valstybėse narėse sveikatos priežiūrą ir saugą reglamentuojančius teisės aktus, taikomus darbuotojams, vežantiems vertybes ir keliaujantiems didelėmis kelių transporto priemonėmis, ir darbuotojų sužalojimo ar ligos atveju taikomus protokolus
1.15.	prevencines ir taisomąsias priemones streso valdymo ir trečiųjų šalių smurto srityse
1.16.	vertinti riziką darbo metu
2.	Turi mokėti:
2.1.	bendradarbiauti su nacionalinėmis, regioninėmis ir vietos policijos pajėgomis, taip pat atitinkamų protokolų klausimais, įskaitant grynųjų pinigų vežimo transporto priemonių ir apsaugos darbuotojų patikras
2.2.	agresyvaus ir atsargaus vairavimo techniką
2.3.	naudotis GPS, telefonu, transporto priemonės ginklų seifu, kuris atitinka Europos standartą EN 1143–1, pažangią banknotų neutralizavimo sistema ir kita technine įranga bei sistemomis, naudojamomis vykdant tarpvalstybinį grynųjų pinigų vežimą
2.4.	suteikti pirmąją pagalbą
2.5.	panaudoti šaunamuosius ginklus inkasavimo metu

3. Išsamus mokymo planas (mokymo temos išdėstomos eilės tvarka, nurodant teorijai ir praktiniam mokymui skirtas valandas)

Eil. Nr.	Temos pavadinimas	Valandų skaičius	
		teorijai	praktiniam mokymui
1.	Įvadas	13	1
1.1.	Inkasavimo teisinis reglamentavimas Lietuvoje.	4	
1.2.	Inkasatoriaus dokumentai.	1	1
1.3.	Taikytina nacionalinė ir Sąjungos teisė ir (arba) taikytinos kolektyvinės sutartys dėl darbo laiko, būtinų pertraukų skaičiaus, darbo sąlygų, taikomų atlyginimų.	2	
1.4.	Taikytina nacionalinė ir Sąjungos teisė ir (arba) taikytinos kolektyvinių sutarčių sąlygos dėl grynuosius pinigus vežančių apsaugos darbuotojų poilsio laikotarpių – kada jų reikia, kaip dažnai, kiekvienos pertraukos trukmė, saugi vieta, ryšys su kontrolės centrais ir t. t.	2	
1.5.	Lietuvos Respublikos teisės aktai, reglamentuojantys šaunamųjų ginklų asmens bei turto apsaugai įsigijimą, laikymą, nešiojimąsi. Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo keliami šaunamojo ginklo laikymo ir nešiojimosi reikalavimai. Šaunamųjų ginklų laikymo ir nešiojimo būdai ir taisyklės, jų svarba.	8	
2.	Inkasavimo pagrindai	10	2
2.1.	Inkasavimo samprata ir paskirtis.	4	
2.2.	Grynųjų pinigų pristatymui ir (arba) paėmimui taikytinos saugumo taisyklės (saugi vieta, su kelio danga susijusios rizikos valdymas ir t. t.)	6	2
3.	Inkasatorių naudojamos techninės priemonės	10	11
3.1.	Ryšio priemonės. Radijo ryšio priemonės.	1	1
3.2.	Banknotų neutralizavimo sistemos.	4	4
3.3.	Transporto priemonės, naudojamos inkasavimui.	3	2
3.4.	Aktyvios ir pasyvios gynybos specialiosios priemonės.	2	4
4.	Inkasavimo taktikos pagrindai	11	9
4.1.	Pasirengimas inkasavimui. Maršruto planavimas. Inkasavimui naudojamų priemonių ir transporto priemonės patikrinimas.	1	

4.2.	Inkasavimo ypatumai įlipant ir išlipant iš inkasavimo automobilio, atviroje vietovėje, patalpose, paimant pinigus iš bankomato ar saugyklų.	4	4
4.3.	Rizikos įvertinimas ir inkasavimo taktika padidėjusio pavojaus ar galimo užpuolimo sąlygomis.	2	
4.4.	Inkasatorių grupės darbo taktika ir bendri veiksmai ekstremaliųjų situacijų metu.	2	4
4.5.	Inkasatorių grupės veiksmai sustabdžius specialaus statuso subjektų pareigūnams, įvykus kelių eismo įvykiui, užpuolimui automobilyje, patalpoje ar atviroje vietovėje.	2	1
5.	Tarptautinio grynųjų pinigų vežimo teisiniai pagrindai	14	
5.1.	Lietuvos teisės aktai, reglamentuojantys grynųjų pinigų vežimą tranzito valstybėse narėse ir priimančiosiose valstybėse narėse.	2	
5.2.	Nacionaliniai saugumo protokolai įvykus išpuoliui tranzito valstybėse narėse ir priimančiosiose valstybėse narėse.	1	
5.3.	Nacionaliniai protokolai, taikytini tranzito valstybėse narėse ir priimančiosiose valstybėse narėse įvykus nenumatytam įvykiui: sugedus transporto priemonei, įvykus eismo įvykiui ir bet kurios grynųjų pinigų vežimo įrangos ar transporto priemonės techninių ir mechaninių gedimų atveju.	1	
5.4.	2011 m. lapkričio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) Nr. 1214/2011 dėl profesionalaus tarpvalstybinio grynųjų eurų vežimo kelių transportu iš vienos euro zonos valstybės narės į kitą (OL 2011 L 316, p. 1) nustatyti reikalavimai grynųjų pinigų vežimui.	8	
5.5.	Tarpvalstybinio grynųjų pinigų vežimo procedūros	2	
6.	Pirmosios pagalbos suteikimas	4	4
6.1.	Bendros žinios apie pirmąją pagalbą. Gaivinimas. Kraujavimo stabdymas, tvarstymas. Traumuotų, sužalotų asmenų nešimas.	4	4
7.	Psichologijos pagrindai	6	
7.1.	Preveninės ir taikomosios streso valdymo priemonės.	6	
8.	Šaudybos vykdant inkasavimą pagrindai	10	16
8.1.	Balistika. Šaunamojo ginklo užtaisymas, prisitaikymas, šaudyba, šaudymo nutraukimas. Šaudymo būdai ir taisyklės. Šaudymo būdų įvairovė, jų privalumai ir trūkumai. Šaudymo būdo pasirinkimo kriterijai.	6	
8.2.	Tinkami inkasavimui šaunamieji ginklai. Šaunamojo ginklo panaudojimas patalpose, atvirose (lauko) vietovėse ir transporto priemonėse.	4	16
9.	Tarptautinio grynųjų pinigų vežimo praktika	12	80
9.1.	Nešarvuotos transporto priemonės, transporto priemonės su šarvuota kabina ir visiškai šarvuotos transporto priemonės agresyvaus ir atsargaus vairavimo technika.	6	36
9.2.	Naudojimas GPS, telefonu, transporto priemonės ginklų seifu, kuris atitinka Europos standartą EN 1143–1, pažangią banknotų neutralizavimo sistema ir kita techninė įranga bei sistemomis, naudojamomis vykdant tarpvalstybinį grynųjų pinigų vežimą.	2	12
9.3.	Asmenys praktiškai mokomi vykdyti grynųjų pinigų vežimą, naudotis ryšio priemonėmis, specialiomis priemonėmis ir šaunamaisiais ginklais modeliuojant įvairias ekstremalias situacijas, nurodytas mokymo programoje:	4	32

9.3.1.	banknotų vežimas nešarvuota, neišskirtinai atrodančia transporto priemone su pažangiąja banknotų neutralizavimo sistema, kai vežimą atlieka du neuniformuoti apsaugos darbuotojai		
9.3.2.	banknotų vežimas nešarvuota transporto priemone su pažangiąja banknotų neutralizavimo sistema, kai transporto priemonė ir banknotų talpyklos turi labai aiškius ženklus, kad jose įrengta pažangioji banknotų neutralizavimo sistema, kai vežimą atlieka du neuniformuoti apsaugos darbuotojai		
9.3.3.	banknotų vežimas transporto priemone šarvuota kabina su pažangiąja banknotų neutralizavimo sistema, kai transporto priemonė ir banknotų talpyklos turi labai aiškius ženklus, kad jose įrengta pažangioji banknotų neutralizavimo sistema, kai vežimą atlieka bent du apsaugos darbuotojai, dėvintys neperšaujamąsias liemenes		
9.3.4.	banknotų vežimas visiškai šarvuota transporto priemone be pažangiosios banknotų neutralizavimo sistemos, kai vežimą atlieka bent trys apsaugos darbuotojai, dėvintys neperšaujamąsias liemenes		
9.3.5.	banknotų vežimas visiškai šarvuota transporto priemone su pažangiąja banknotų neutralizavimo sistema, kai transporto priemonė ir banknotų talpyklos turi labai aiškius ženklus, kad jose įrengta pažangioji banknotų neutralizavimo sistema, o pervežimą atlieka bent du apsaugos darbuotojai, dėvintys neperšaujamąsias liemenes		
9.3.6.	monetų vežimas keliais nešarvuota grynųjų pinigų vežimo, neišskirtinai atrodančia transporto priemone, kai vežimą atlieka du neuniformuoti apsaugos darbuotojai		
9.3.7.	monetų vežimas keliais transporto priemone šarvuota kabina, ant kurios aiškiai nurodyta, kad joje vežamos tik monetos, kai vežimą atlieka bent du apsaugos darbuotojai, dėvintys neperšaujamąsias liemenes		
10.	Tranzito valstybių narių ir priimančiųjų valstybių narių (toliau – šalys) tarpvalstybinio grynųjų pinigų vežimo teisinis reglamentavimas	24	7
10.1.	Šalių Kelių eismo taisyklių reikalavimai, susiję su grynųjų pinigų vežimu, įskaitant grynuosius pinigus vežančių transporto priemonių teisę naudotis specialiomis eismo juostomis.	6	1
10.2.	Grynųjų pinigų vežimo transporto priemonėmis, apsaugotomis pažangiąja banknotų neutralizavimo sistemos technologija, organizavimas ir jų eksploatavimo procedūros šalyse, taikytini nacionaliniai eksploatavimo protokolai, taisyklės ir reglamentai.	6	
10.3.	Šalių nacionalinės administracinės procedūros ir įmonės taisyklės ryšio su kontrolės punktu šalyje ir kt. klausimais.	4	2
10.4.	Informavimas ir mokymas bendradarbiauti su šalių nacionalinėmis, regioninėmis ir vietos policijos pajėgomis ir atitinkamų protokolų klausimais, įskaitant grynųjų pinigų vežimo transporto priemonių ir apsaugos darbuotojų patikras.	4	4
10.5.	Šalių sveikatos priežiūrą ir apsaugą reglamentuojantys teisės aktai, taikytini darbuotojams, vežantiems vertybes ir keliaujantiems didelėmis kelių transporto priemonėmis, ir darbuotojams susižalojus ar susirgus taikomi protokolai.	4	
Iš viso		118	130

4. Reikalavimai mokytojams (išsilavinimas, profesinė kvalifikacija, darbo patirtis)

Turėti pedagogo kvalifikaciją arba Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro nustatyta tvarka būti išklausių pedagoginių ir psichologinių žinių kursą.

Turėti ne žemesnį kaip aukštąjį išsilavinimą mokant teorijos ir ne žemesnį kaip vidurinį išsilavinimą mokant praktiškai.

Turėti ne mažiau kaip 3 metų patirtį, susijusią su šaunamųjų ginklų laikymu, nešiojimusi ir naudojimu (tik praktiniam mokymui).

5. Reikalavimai mokymo programos metodiniams ir materialiesiems ištekliams

1. Teoriniam mokymui reikalingi:

- mokymo kabinetas;
- metodinė medžiaga pagal kiekvieną mokymo plano temą;
- ne mažiau kaip vienas lygiavamzdis šautuvas, vienas pistoletas, vienas revolveris, laikinai perdirbti taip, kad iš jų per pratybas nebūtų įmanoma iššauti;
- dalijamoji medžiaga (konspektai, testai ir uždaviniai);
- rašymo lenta ar ekranas;
- Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos teisės aktai, reglamentuojantys asmens ir turto saugą, šaunamųjų ginklų, skirtų profesinei veiklai, įsigijimą, laikymą, nešiojimąsi ir panaudojimą, kita specialioji literatūra asmens ir turto saugos, šaunamųjų ginklų ir šaudmenų apyvartos klausimais.

2. Praktiniam mokymui reikalingi:

- šaudykla, įrengta pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatytus reikalavimus;
- autodromas, pritaikytas mokymo programos reikalavimams;
- M, N ar O kategorijos transporto priemonė, naudojama inkasavimui atlikti;
- M, N ar O kategorijos transporto priemonė šarvuota kabina, naudojama inkasavimui atlikti ir atitinkanti Reglamente (ES) Nr. 1214/2011 nustatytus reikalavimus;
- M, N ar O kategorijos visiškai šarvuota transporto priemonė, naudojama inkasavimui atlikti ir atitinkanti Reglamente (ES) Nr. 1214/2011 nustatytus reikalavimus;
- veikianti pažangioji banknotų neutralizavimo sistema, atitinkanti Reglamente (ES) Nr. 1214/2011 nustatytus reikalavimus;
- ginklų seifas, atitinkantis Europos standartą EN 1143–1;
- kontrolės centras, numatytas Reglamente (ES) Nr. 1214/2011, arba jį imituojanti įranga;
- ne mažiau kaip trys neperšaunamosios liemenės, atitinkančios Reglamente (ES) Nr. 1214/2011 nustatytus reikalavimus;
- ne mažiau kaip trys antrankiai;
- ne mažiau kaip trys lazdos;
- ne mažiau kaip trys dujų balionėliai;
- ne mažiau kaip trys radijo ryšio priemonės su laisvų rankų įranga;
- ne mažiau kaip trys lygiavamzdžiai šautuvai;
- ne mažiau kaip trys pistoletai;
- ne mažiau kaip vienas revolveris;
- asmeninės apsaugos priemonės (ausinės, akiniai) kiekvienam asmeniui.

6. Baigiamasis mokymosi pasiekimų vertinimas (vertinimo būdai, trukmė)

Baigus mokymo programą laikomas baigiamasis egzaminas, kurį sudaro dvi dalys: teorinių žinių ir praktinių įgūdžių įvertinimas.

Egzamino metu žinias tikrina mokymo įstaigos vadovo įsakymu sudaryta komisija (mažiausiai iš 3 mokymo įstaigos atstovų). Policijos departamento prie Vidaus reikalų ministerijos atstovas dalyvauja stebėtojo teisėmis.

Mokymo įstaiga planuojamo egzamino laiką, vietą ir egzaminuojamų asmenų skaičių privalo suderinti su Policijos departamentu prie Vidaus reikalų ministerijos ne vėliau kaip prieš 5 darbo dienas (neįskaitant egzamino dienos) iki egzamino laikymo dienos. Derinimas gali būti atliekamas naudojantis policijos elektroninių paslaugų sistema.

Komisija atskirai vertina teorinę ir praktinę egzamino dalis. Siekdama objektyviai įvertinti egzaminuojamą asmenį, komisija gali pasitelkti įvairių sričių specialistus. Egzamino laikymo rezultatai įforminami protokolu. Po egzamino vienas egzamino laikymo protokolo egzempliorius duodamas policijos įstaigos atstovui.

Asmenys, neišlaikę bent vienos egzamino dalies (teorinės ar praktinės), gali neišlaikytą egzamino dalį (-is) perlaikyti, bet ne anksčiau kaip po 10 dienų.

Asmenims, sėkmingai išlaikiusiems teorinę ir praktinę egzamino dalis, mokymo įstaiga išduoda pažymėjimą, kuris patvirtina, kad asmuo sėkmingai baigė mokymo programą.

Ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo baigiamojo egzamino laikymo dienos mokymo įstaiga policijai pateikia duomenis apie asmenims išduotus pažymėjimus (nurodoma asmens kodas, vardas, pavardė, pažymėjimo išdavimo data ir Nr.). Pateikti duomenys įtraukiami į Policijos licencijuojamos veiklos informacinę sistemą ne vėliau kaip per 5 darbo dienas. Duomenys gali būti pateikti naudojantis policijos elektroninių paslaugų sistema.

Mokymo įstaiga egzamino laikymo protokolus saugo 10 metų.
